

M Y Ś Ł N A R O D O W A

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY
KULTURZE TWÓRCZOŚCI POLSKIEJ

ROK 1928

N^o N° 1 — 28

(Numerów 3, 5, 7 i 17 brak z powodu konflskaty)

Biblioteka Jagiellońska

1003238910

WARSZAWA — 1928

REDAKTOR NACZELNY I WYDAWCA: — Z. WASILEWSKI

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: — J. REMBIELIŃSKI

SKŁAD GŁÓWNY: AL. JEROZOLIMSKIE 17, TEL. 11-90

101426
III

S P I S R Z E C Z Y

KULTURA NARODOWA

str.

str.

Państwo narodowe, p. J. Bartoszewicza	1
Ludzie bez prawdy, p. J. Rembienińskiego	21
O miłości i nienawiści, p. Z. Wasilewskiego	81
Prawo pustki, p. Z. Wasilewskiego	121
Radykalizacja mas, p. B. Waslutynskiego	141
Przewrót i praworządność, p. J. Rembienińskiego	241
Ziarno i plewa, p. Z. Raczkowskiego	243
Światowe ideały „mniejszego“ narodu, p. Z. Wasilewskiego	261
Na Sycylii, p. S. Kozickiego	284
Ostatnia fala, p. Z. Wasilewskiego	301
O Ideologii „państwowej“, p. J. Rembienińskiego	321
Partyjnictwo i sanacja, p. W. Konopczyńskiego	323
Sport, jego światła i cienie, p. Z. Stahla	343
Od Idee do człowieka, p. L. Konopackiego	345
Dwie oligarchie, p. S. Pieńkowskiego	364
O stanie kultury politycznej, p. Z. Stahla	381
O władztwie i godności, p. K. L. Konińskiego	383
Autograf R. Dmowskiego (w rocznicę niepodległości)	401
Jak doszło do niepodległości, p. Z. Wasilewskiego	402
Powstanie i wojna, p. J. Rembienińskiego	404
O świadomość dziejową, p. Z. Wasilewskiego	441
O pojmowaniu polityki, p. Z. Stahla	444
Nowa oligarchja, p. S. Pieńkowskiego	445
Petrarka i polityka spóczesna, p. S. Kozickiego	461

POLITYKA I SPRAWY SPOŁECZNE

Reforma kodeksu wioiskiego, p. Jana Lubicza	3
Kryzys w kościele angielskim, p. J. W. Chwalewika	22
Francja i Włochy, p. S. Kozickiego	41
Po pochyłości liberalizmu, p. Z. Raczkowskiego	42
Naprawa konstytucji, p. R. Rybarskiego	61
Rola siły w taktyce politycznej, p. J. Drobnika	63
Po wyborach, p. J. Rembienińskiego	101
Tajemnica przewrotów, p. M. Wierzbine	102
Przedwczesność regionalizmu, p. M. Piszczkowskiego	123
Idea federacji dawniej i dziś, p. J. Bartoszewicza	143
Polityka powojenna Niemiec, p. S. Kozickiego	161
Ustrój federacyjny a Niemcy, p. J. Bartoszewicza	164
O zasady narodowej polityki gospodarczej, p. Z. Stahla	166
Polityka powojenna państw zwyciężkich, S. Kozickiego	181
Opinia i siła w taktyce socjalistów, p. J. Drobnika	184
Plany rozbiorcze i polityka polska, p. S. Kozickiego	201
Konserwatyzm radykalizmu, p. J. Rembienińskiego	204
Analogje historyczne, p. R. Rybarskiego	221
Zmierzch industrializmu, p. Z. Raczkowskiego	222
Ustrój władz w państwie, p. J. Bartoszewicza	264
Obrazki z „Old England“, p. K. M. Morawskiego	267

Podstawy polityki polsko-rosjskiej, p. Z. Berezowskiego	281
Zdemaskowani, p. Z. W.	342
Wakacyjna dyskusja konstytucyjna, p. W. Komarnickiego	361
W rocznicę odrodzenia, p. J. Bartoszewicza	421
Dziesięciolecie zagadnień ustrojowych w obozie narodowym, p. W. Konopczyńskiego	425

NAUKA, HISTORIA I FILOZOFIA

Rousseau i Mickiewicz o ustroju Polski, p. A. Szpotąnską	5
Zakład Narodowy im. Ossolińskich, p. W. Bruchnalskiego	7 i 25
Prawo stworzenia (Hoene - Wroński — Warrain), p. P. Chomicza	15
Wojna i pokój (B. Winiarski: Bezpieczeństwo, arbitraż i rozbrojenie), p. S. Kozickiego	34
Przedziwny żywot lorda Endymjona (A. Maurois o Disraelim), p. W. Jabłonowskiego	35
Pamiętnik prawdziwego konserwatysty (P. Popiela), p. S. Kozickiego	66
Jubileuszowy dar prof. A. Brücknera, p. R. Bergela	74
Droga do równowagi stałej, p. B. Batora	83
Pogłosy szkoły krakowskiej, p. W. Konopczyńskiego	85
Pokłosie Barrèsa, p. W. Jabłonowskiego	87
Między najezdnikiem a władcą, p. K. L. Konińskiego	105 i 125
Psychoanaliza w szkole (G. H. Green), p. K. Rychlińskiego	116
W obronie człowieka harmonijnego, p. J. E. Skińskiego (S. Kutrzeby), p. S. K.	125
Radziwiłłowie (K. Bartoszewicza), p. A. Ś.	136
Kilka uwag o zagadnieniu elity, p. L. Konińskiego	145
Niespodziewana apoteoza, p. A. Ś.	175
O dawnym obyczaju (S. Morawskiego), p. A. Ś.	194
O idei Jagiellońskiej, p. W. Konopczyńskiego	205 i 225
Kwartalnik klasyczny, p. J. Birkenmajera	215
Teoria czasu i przestrzeni (X. Jakubliaka) p. K. Smogorzewskiego	245
Korporacja pisarzy polskich, p. K. L. Konińskiego	286 i 305
W mocy Antychrysta, p. W. Jabłonowskiego	303 i 324
Szósty kongres historyków, p. W. Konopczyńskiego	316 i 354
Walka o Pomorze (W. Sobieskiego), p. K. Lepszego	335
Patriotyzm Verne'a, p. W. K.	336
Uwagi o wielkiej Rewolucji, p. W. Jabłonowskiego	366
Nietzsche — przegadany i przemilczany p. J. E. Skińskiego	386

Krótką historją żydów, p. W. J. C.	str. 396	Mickiewicz: Nleznany list, podała Zofja Szmydtowa	str. 198
Polska w oczach Zachodu, p. A. Nowaczyń- skiego	406, 428 i 447	Kasprowicz: Listy, podał Z. Wasilewski	329
Regnum Inferni, p. E. Ligockiego	408	Stanisław August: Dwa listy, podał F. Chwalibóg	399
Krytyka psychoanalizy Freunda, p. J. S. Richtera	415		
Wspomnienia z wielkiej wojny, p. W. Trąpczyńskiego	422		
Pamiętniki L. Jabłonowskiego, p. I. Chrzanowskiego	435		
Echa zjazdu filozoficznego, p. L. K.	456		
Wielka wojna i formacje polskie, p. S. Dąbrowskiego	462		
Pająki p. W. Konopczyńskiego	455		

HISTORJA LITERATURY i KRYTYKA

Hellenizm i judaizm (T. Zieńskiego), p. A. Ś.	14		
Nowe dzieło Staffa, p. S. C.	15		
Zgaszanie krajobrazu, p. K. L. Konińskiego	29 i 44		
Leopold Staff i Jan Kasprowicz, p. Z. Wasilewskiego	46		
Elegja Żeromskiego, p. S. C.	54		
Lektura dla młodzieży, p. J. Birkenmajera	54		
Lucyfer Słowackiego, p. T. Newlin Wagnera	57		
O czystość rasy, p. S. C.	59		
Konwenans romantyczny w literaturze, p. S. Cy- wińskiego	67		
Zagadnienia przyrody dawniej i dziś, p. M. Piszcz- kowskiego	69		
Ton poetycki, p. S. Pieńkowskiego	75		
Pamiętnik Mickiewicza, p. A. Ś.	93		
Rok 1917 (M. Dunin Kozickiej), p. J. Bartoszewicza	95		
Józef Birkenmajer jako poeta, p. Z.	95		
Zielona kadra (J. Kossowskiego), p. A. W.	96		
Literatura irlandzka, p. Z. Grabowskiego	107 i 130		
O Balmoncie i jego przekładzie Kasprowicza, p. A. Wysockiego	137		
Nowa książka o Krasińskim, p. I. Chrzanowskiego 148 i	170		
Pierwsza miłość (W. Miłaszewskiej), p. R.	154		
Świętopek Czech, p. H. Batowskiego	176		
Tendencja ironistyczna w twórczości, p. S. Kawyna	189		
Błogosławiony Paweł z Autun (Cazin), p. S. G.	195		
Wspomnienie o Karolu Pieńkowskim, p. S. Poma- rańskiego	208		
O krytyce naukowej i profetycznej, p. J. E. Ski- wskiego	227		
Polska historia literatury angielskiej, p. W. J. C.	234		
Barokowe tendencje u Słowackiego, p. S. Cywiń- skiego	247 i 269		
Nowa epopeja romantyczna (A. Waśkowskiego), p. K. L. Konińskiego	253		
Na tle polskiego renesansu, p. A. Wysockiego	255		
Wierchy, p. Z. W.	255		
Zbiorowe wyd. pism Wyspiańskiego, p. R. Bergela	275		
Poezja samolotu, p. S. Bąkowskiego	276		
Poezja duszy rozdwojonej (J. Hłakowiczówna), p. Z. Wasilewskiego	288		
Ostatnie tomy Biblioteki Narodowej, p. J. Birken- majera	295		
Ideologia „Głosu“ w pismach Reymonta, p. J. Bir- kenmajera	307 i 327		
Główne rysy twórczości F. Goetla, p. S. Kolbu- szewskiego	314		
Kilimy a tąsknoty uniwersalistyczne, p. J. E. Ski- wskiego	347		
Descensus Averni, p. T. Newlin-Wagnera	356		
Shelley—paskwilista, p. A. Nowaczyńskiego	368		
Polemika (z A. Drogoszewskim), p. Z. Wasilewskiego	375		
Bajda o Niemrawcu, p. W.	376		
Z najnowszych prac o Wyspiańskim, p. R. Bergela	395		
Na marginesie książki Maurois'a, p. M. Wierzbiny	397		
Uczta kozła a święto Dziadów, p. S. Pignonia 449 i	468		
Powieść o rybakach-kaszubach, p. R. Bergela			

I N E D I T A

Norwid: Co robić, podał S. Piłgoń	17
Norwid: Zarysy z Rzymu, podał S. Cywiński	108

P O E Z J E

Piastun, p. Marylę Wolską	10
Don Kiszot, p. S. Miłaszewskiego	30
Sonety morskie, p. S. Pieńkowskiego	50
Strofy, p. M. Gembarzewskiego	90
Ku pokrzepieniu, p. J. Kasprowicza	91
Żywot płomienisty, p. J. Kaweckiego	150
Z teki nowych poetów, p. M. Ochowicza	171
Niebieski gość, p. A. Słonczyńską	230
Zabawa, p. T. Horzelskiego	249
Karczma na rozdrożu, p. J. Kaweckiego	272
Stance Moréas'a, p. S. Miłaszewskiego	291
Błogosławieństwo, p. J. A. Gałuszkę	350
Ulewa wiosenna, p. A. Grodeckiego	371
Zaduszki, p. Marylę Wolską	400
Rocznica, p. Marylę Wolską	431
Veni Creator Spiritus, p. M. Genjusza	457
Wieczór nad Wisłą, p. B. Zan	470

T E A T R

przez Z. Wasilewskiego

Moralność pani Dulskiej	38
Jasełka	39
Juljusz Cezar	58
Nowe sztuki S. Kiedrzyńskiego	77
Komedja Shawa	91
Walka Krzywoszewskiego	119
Don Kiszot Miłaszewskiego	157
Wielki człowiek Fredry	158
Budowniczy Solness	188
Zielony frak	199
Szczęście Frania	299
Występy Jaracza	338
Tamten	358
Nowa komedja Perzyńskiego	379
Przedmieście F. Langerera	416
Słomlani wdowcy Hoopwoda	417
Lelewel. — Słonimski. — Bourdet	478

S Z T U K A

O narodowości w muzyce, p. F. Brzezińskiego	168
W Zachęcie, p. K. L.	159

V A R I A

Powrót Don Kiszota, p. Chestertona	131
Sentencje i paradoksy, p. F. Chwaliboga	250 i 310
Trzeci zjazd bibliofilów we Lwowie, p. E. Chwalewika	237
O cytatach, p. F. Chwaliboga	278
Rimbaud: Z „Illuminations“, prz. S. Miłaszewski	331

G Ł O S Y

Jubileusz Józefa Hłaski. — O sąd na plagjatorów.	12
Braterskie stosunki. — Bolszewizm we Francji. — Portrecik polityczny	32
O mydlenie oczu. — Dyskrecja a tajemnica. —	52
O pracy Gł. urzędu miar	73
Memento	92
Rocznica śp. Popławskiego. — Rewelacja Luden- dorffa. — Żydzi w Polsce. — Uchylenie konfiskaty.	113
Odgłosy wyborcze. — Szał gloryfikacji	133
Gdzie siła, a gdzie słabość. — Katolik ludowy, p. K. M. Morawskiego	152

Dmowski o polityce wewnętrznej. — Masoneria i stosunki włosko-francuskie	173
Dmowski o sytuacji. — Z życia masonerji . . .	192
Unikat polityczny. — Nazwisko do zapamiętania, p. L. K. Koniańskiego. — Formizm w polityce, p. K. Grosickiego.	212
Twórczość młodych. — Odpowiedzialność za wojsko	232
Nawrót do barbarzyństwa	252
Irracjonalne momenty naszego kryzysu państwowego, p. W. Komarnickiego. — Bilans . . .	273
Nieśmiertelne nic. — Ex occidente lux. — Z czasów Karola Marxa	293
O poczuciu rzeczywistości. — Aktualne zagadnienie historyczne. — Także sanator	312
Masoneria odsłoniąca. — Sanacja w literaturze . . .	332
Wiązanka ukraińska. — Wszystkie całuje, p. J. Rembelskiego	373
Z dzieł zbrodni. — Wrażenia z Wielkopolski, p. B. Gaweckiego	392
Rocznica. — Sanacja i wychowanie. — Na Śląsku przed 25 laty. — Z życia masonerji	412
Dziesięciolecie. — Z życia masonerji.	433
Z życia masonerji. — Wrażenia z Wielkopolski. — Dziesięciolecie Czechosłowacji, p. H. Batow-	453
Z życia masonerji	472

NEKROLOGI

Ignacy Domagalski	114
Jan Smulski	134
Bronisława Ostrowska	219

Edmund Libański	239
Kazimierz Kamiński	359
Antoni Troczewski, p. Z. Wasilewskiego.	362
Stanisław Noakowski, p. R. G.	390
Tadeusz Rozwadowski	418
Józef Kotarbiński	„
Józef Łukaszewicz	„
Tadeusz Jasiński	334
Adam Jasiński	„
Zygmunt Kostkiewicz	„
Jan Łoś	458
Szymon Dzierżowski	475

LIBERUM VETO

przez Al. Świętochowskiego — w każdym n-rze

PRZEGLĄD POLITYCZNY

przez J. R. — w każdym n-rze

NA MARGINESIE

feljeton zbiorowy — w każdym n-rze

BIBLIOGRAFJA

Z ruchu wydawniczego	} w każdym numerze
U słowian	
Literatura zagranicą	
Nowe książki	